

ES-álit - politiskt arbeiði og orðaskifti

Oddagrein

Í vikuni legði nevndin, sum hevur kannað samstarvsmøguleikar við ES, fram eitra drúgva frágreiðing. Tíverri hevur Sosialurin ikki kunna viðgjørt frágreiðingina enn, men tað koma vit aftur til.

Nú kemur frágreiðingin út, meðan fjølmiðlarnir enn eru raktir av summarfrí. harvið verður grundarlagið fyri einum orðaskifti kanska ikki so gott, sum tað eigur at verða.

Tað skerst ikki burt, at tað serliga eru teir elektronisku fjølmiðlarnir, sum seta dagskránnar fyri orðaskifti í flestu framkomnu londunum í dag.

Afturímóti fer tað uppfylgjandi og breiða orðaskifti fram í bløðunum. Ikki minst í Sosialinum, sum hevur lagt dent á orðaskifti líka síðani 1974, tá fyrstu veruligi stigin vórðu tikin at nútíðansgera blaðið.

Venda vit aftur til ES og hetta nýggja álitid, so skerst ikki burt, at so at siga eingin flokkur hevur viðgjørt ES-málið í tí álvara, sum tað kravur, um vit skulu fóta okkum í framtíðini.

Flestu flokkar eru á landsfundum sínum ella í øðrum forum bara komnir til ta niðurstøðu, at flokkurin heldur, at føroysk áhugamál eru best vard uttan fyri ES... Hvussu vita vit tað?

Á hinum bógnum stendur Sambandsflokkurin, sum tyktist halda, at Føroyar skulu leita upp í ES. Ella fara at samráðast við ES við tí endamáli at lima Føroyar upp í ES.

Her skal einki sigast um, hvat er rætt ella ikki. Afturímóti skal bara slást fast, at okkara politiska skipan - tað veri seg flokkar og lögting - taka ikki henda spurning í nóg stórum álvara. Og tí hava flokkarnir ongur veruligar grundgevingar fyri eini móttøðu ímóti ES-imaskapi, eini EBS-skipan ella eini tollsamgongu við ES.

Nú leggur formansskapurin í lögtinginum upp til, at tingfólk skulu lønast betri, so tey verða politikarar burturav. Hetta er røtt leið at ganga, men so má kravið eisini verða, at vit fáa meiri kvalifiseraðar flokkar, sum eru førir fyri at gera eitt veruligt politiskt arbeiði. Fara í »substansin« og kunna verða við í einum orðaskifti, sum er annað enn orðabrask, politiskar ákoyringar og sjálvrós.

Sosialurin

Viðmerking:

Óneyðugt at vera óseriøs- ur hóast ein er í andstöðu

Føroyska fólkid er so mikið væl fyri og at sær komið, at tað góðtekur ikki hvat sum helst

Av og á verður av politikarum tikið tí, at »tað ger ikki tað sama, um ein situr í andstöðu ella ein er í meiriluta«.

Vit hava seinastu tíðina sæð bæði oddagreinir í Dimmalætting og sambandspolitikarar saman við oddagreinum í Sosialinum og javnaðarpolitikarar greitt froyingum frá, at tað er ørskapur at hugsa um, at vit sjálvi skulu reka egið samfelag.

Eingin ivi er um, at flestu borgarar í hesum landi eru so mikið upplýstir, at teir krevja meira enn nakrar óundirbygdar pástandi frá andstöðubløðum- og politikarum okkara.

T. d. at »fjórðskapur kostar vælferðina«, »Landssjúkrahúsið manglar pengar«, samstundis sum annar sambandspolitikari tosar um, at »vit skulu lækka skattin«, og annað við hesum.

Hetta er óseriøst, og so mikið kenni eg vanligu upplýsta froyingin, at hann

ikki góðtekur, at borðreitt verður við tilíkum.

Neyðugt at styrkja um leiðsluna

Stuðulsveitingar úr danska landskassanum hava verið við til at skapa eitt føroyskt samfelag við vónaliga ríknunum almennum fyrirkomulagum, har veruliga er trott á leiðarum. Har eingir ella vónaligir leiðarar eru, fara bæði arbeiðsssemi, áhugi, disiplin og nærlagni fyri bakka.

Valla er betri dømi enn Landssjúkrahúsið, sum í 30 ár ongantíð hevur virkað sum tað eigur, hóast peningur hevur flotið til hetta virksema, og onkrir hava enn tað verið so ólátadur at siga, at »høvdu vit fingið minnið um smærri sjúkrahúsin, hevði Landssjúkrahúsið virkað betur«.

Og nú restar aftur peningur í. Heldur enn at rudda upp í viðurskiftinum, hava nýggj stjórnarstovur verið sett og aðrar umleggingar verið framdar.

Vit mugu hava lært av áttíðarunum

Vit, sum vóru við í áttíðarunum og høvdu eitt orð at siga, vita, at einki mark er fyri, hvussu nógvur peningur í mongum førum kann nýtast.

Broytingar í skipanum - eitt nú bygnaðarbroytingar - hjá Norman Christensen - er ikki tað, ið bjargar landinum, heldur ikki stuðulsveitingar úr danska landskassanum.

Her krevst hugburðsbroyting, her skal arbeiðast meira, neyðugt við nógv størri nærlagni serstakliga av leiðarum okkara.

Neyðugt við minni skrivstovuáreiði og meira veruligum arbeiði, dyggari framleiðslu og færri fundum. - Størri dentur skal leggjast á »fólkaligt arbeiði« og minni dentur á »pappírsarbeiði«. - Soleiðis fáa vit eitt enn betur »vælferðarsamfelag«.

Umráðandi er, at vit í hes-

Jógvan við Keldu heldur ikki, at andstöðupolitikarar eru nóg seriøsir

um vakra landi uppi í Norðuratlantshavi sleppa óseriøsum óundirbygðum andstöðupolitikki.

At Sambandsflokkurin ikki ynskir at reka egið samfelag, og Javnaðarflokkurin í ávisan mun hevur somu áskoðan, er eitt, men umráðandi er kortini at vera seriøs.

Jógvan við Keldu, lögtingsmaður

Fyrilestur um frammyndanir av føroysku sagn- orðaskipanini

Í heyst og í vetur verður skipað fyri almennum fyrilestrum á Fróðskaparsetrinum. Lagt verður fyri mikukvöldið 26. august við einum fyrilestri við evni um málfrøðini. Hjalmar Petersen, málfrøðingur fer at greiða frá, hvussu føroysk høvuðssagnorð kunnu myndast. Hjalmar hevur tað seinasta árið verið á Yale universitetinum í USA, har hann hevur granskað og kunnað seg um teirra arbeiðshættir og ástøði. Hjalmar fer aftur til USA 29. august.

Gingið kann vera út frá tveimum stovnum av høvuðssagnorðum: einum einstavilistovni eins og bit-, og einum tvístavilistovni eins og kalla-. Fyrilesturin tekur støði í teirri hugsan, at orð hava nakrar eiginleikar goymdar í sær í tí mentala leksikoninum, sum er okkara inn-bygda orðabók í heilanum. Hesir eiginleikar eru avgerandi fyri, um vit t.d. fáa endingina -ur (sum í bitur) ella r (sum í kallar).

Hildið verður, at tað mentala leksikonid er soleiðis innrættað, at tað goymir stovnarar, og málfrøleikin í heilanum finnur tær røttu endingarnar at skoyta uppí. Endingarnar eru reglustyrdar av málfrøleikanum, men avljóðarðini í teimum sterkt bendu sagnorðunum mugu vit bara minnst. Psykologvístiskar kanningar benda á hetta.

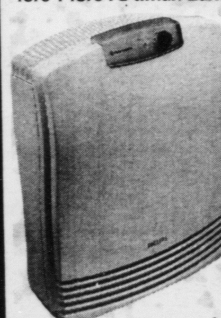
Greiningin byggir á tankar hjá tí kenda amerikanska málvísindamanninum Chomsky. Eisini verður nomið við, at endingar ikki hava nakað innihald, men bert verða nýttar funktionelt. Greitt verður frá vantandi persónsbending í fleirtali og í táfíð, og at enda verða sagnorð av slagnum rógva og doyggja viðgjørd. Fyrilesturin verður hildin í Loftstovu á Føroyamálsdeildini á Debesartøð mikukvöldið 26. august kl. 20.00.

v. Føroya Fróðskaparfelag og Fróðskaparsetrið
John Dalsgaard

LUFTREINSARI • LUFTREINSARI

PHILIPS Luftreinsari -tekur dust og pollen

Astma og ovurviðkvæmi stava m.a. frá dusti, pollen og djórahárum í luftini. Nýggi luftreinsarin frá Philips kann taka burtur 99% av partiklunum, sum kunnu elva til ovurviðkvæmi. Luftreinsarin hevur 4-filturskipan, m.a. eitt HEPA-filtru, ið m.a. verður brúkt á skurðstovum og eitt nýtt ROTA-filtru. Luftin verður reinsað 2 ferðir um tíman við hægstu ferð og við lægstu ferð 1 ferð í 2 tímar. Larmar lítið.

Til rúm
upp til 50 m²

1.890,-

Til rúm
upp til 30 m²

1.490,-

Let's make things better.

ELDING

SMS tel 318662 - 318663 • Saltangará tel 448762
e-mail: elding@olivant.fo